

Totstandkoming en methoden

NHG-Praktijkhandleiding
Digitaal consult in
de dagpraktijk

Versie 1.0, juli 2025

Inhoud

Samenstelling werkgroep	2
Inleiding	3
• Doel van de praktijkhandleiding	3
• Afbakening van het onderwerp	3
• Gebruikers	3
• Presentatie	3
• Juridische status van praktijkhandleidingen	3
• Belangenverstrengeling	3
• Financiering	3
Methoden	4
• Voorbereidingsfase	4
• Ontwikkelingsfase	4
• Implementatie	5
• Informatie over wet- en regelgeving	5
• Commentaar- en autorisatiefase	5
• Procedure voor herziening	6
Referenties	7

Samenstelling werkgroep

Werkgroep lid*	Functie
I.J.M. (Ingrid) Hendriksen	Senior Wetenschappelijk medewerker, Programma Digitale zorg
W.F.M. (Wendela) de Lange	Wetenschappelijk medewerker, Programma Digitale zorg
S.I. (Suzanne) Schavemaker	Wetenschappelijk medewerker, Programma Digitale zorg

* Een interne NHG-werkgroep heeft de ontwikkeling van deze NHG-Praktijkhandleiding op zich genomen

De volgende personen hebben de werkgroep als stuurgroep ondersteund:

- J. (Jip) de Jong, Clusterhoofd Kwaliteit, Beleid en Implementatie, NHG
- S. (Stijn) van den Broek, Teamcoördinator Digitale zorg, NHG
- J. (Johan) Snijders, Senior beleidsmedewerker ICT, LHV

Inleiding

Doel van de praktijkhandleiding

Deze praktijkhandleiding ondersteunt de huisarts bij het inzetten van digitaal consult (e-consult en videoconsult) in de dagpraktijk.

Afbakening van het onderwerp

De praktijkhandleiding is ontwikkeld op basis van het [Handboek e-consult](#) (Nictiz, LHV en NHG, 2018), de resultaten van het effectiviteitsonderzoek naar digitale zorgtoepassingen in de huisartsenzorg ([Van der Burg et al., 2022](#)) inclusief een (beknopte) literatuurupdate, aangevuld met een beperkt aantal recente publicaties van relevante Nederlandse zorg(onderzoeks-)organisaties.

Out of scope

- De praktijkhandleiding richt zich expliciet op de dagelijkse huisartsenpraktijk en niet op de zorg in de avond, nacht en het weekend (ANW-zorg). In een mogelijke vervolgfase zal de ANW-zorg apart aandacht krijgen.
- Er heeft geen uitgebreid literatuuronderzoek plaatsgevonden met gebruik van een formele GRADE systematiek.
- Er is geen implementatieproduct (communicatietoolkit) ontwikkeld.

Gebruikers

De praktijkhandleiding is primair ontwikkeld voor huisartsen en medewerkers werkzaam in een huisartsenpraktijk die bevoegd zijn te werken met digitaal consulten.

Presentatie

De NHG-Praktijkhandleiding is online op [NHG.org](#) geplaatst met als doel toekomstige gedeeltelijke herzieningen te vereenvoudigen.

Juridische status van praktijkhandleidingen

Deze praktijkhandleiding bevat geen wettelijke voorschriften, maar een handelswijze die zo veel mogelijk op kaders is gebaseerd. Zorgverleners kunnen aan deze handelswijze voldoen in het streven om kwalitatief goede of optimale zorg te verlenen.

Belangenverstrengeling

Geen van de werkgroepleden heeft belangenverstrengeling gemeld.

Financiering

Het Nederlands Huisartsen Genootschap heeft de totstandkoming van deze praktijkhandleiding gefinancierd.

Methoden

Algemeen

Het in 2018 door Nictiz, LHV en NHG uitgebrachte [Handboek e-consult](#) behoefde een herziening als gevolg van toegenomen gebruik en inzicht bij het inzetten van het e-consult. In 2023 is in overleg met Nictiz en LHV besloten dat het NHG de regie zou voeren bij de herziening en uitbreiding naar een praktijkhandleiding Digitaal consult in de dagpraktijk. Onder digitaal consult valt zowel het e-consult als het videoconsult.

Vorbereidingsfase

In het voorjaar van 2024 is een projectinitiatiedocument ontwikkeld.

Een update van de literatuur is uitgevoerd door de informatiespecialist van Richtlijnen in mei 2024. Hiervoor is een aangepaste versie van de zoekstrategie van het effectiviteitsonderzoek naar digitale zorgtoepassingen in de huisartsenzorg ([Van der Burg et al., 2022](#)) als basis genomen. Daarnaast is gezocht naar recente publicaties van relevante Nederlandse zorg(onderzoeks-)organisaties.

Bij de selectie van aanvullende literatuur golden de volgende afspraken:

- Als de conclusie van een review niet specifiek gericht is op digitale consulten (e-consult of video-consult), worden geen bronartikelen opgezocht
- De exclusiecriteria van gevonden (nieuwe) wetenschappelijke artikelen zijn:
Niet in het Engels of Nederlands toegankelijk
- Onderzoek uit een niet-Westers land (landen in Afrika, Latijns-Amerika, Azië en Turkije)
- Doelgroep is niet generiek (focus op bepaalde subgroep)
- Studie beschrijft een programma of interventie
- Data of ervaringen van vóór of tijdens de COVID-pandemie
- Niet gericht op huisartsen
- Ander domein of sector

Ontwikkelingsfase

De globale opzet van de praktijkhandleiding is vastgesteld op basis van het Handboek e-consult en het effectiviteitsonderzoek naar digitale zorgtoepassingen in de huisartsenzorg.

Het schrijven van de praktijkhandleiding vond plaats in de zomer van 2024. Begin september is de inhoud en bruikbaarheid van de concept praktijkhandleiding bij 6 huisartsen getoetst via een focusgroepbijeenkomst.

Het project werd beheerd en uitgevoerd door het team Digitale zorg, met als taakverdeling: projectleiding (Ingrid Hendriksen), schrijven van de conceptteksten

(Suzanne Schavemaker en Wendela de Lange), en reviewen van de inhoud (Ingrid Hendriksen en Stijn van den Broek).

Implementatie

In de verschillende fasen van de ontwikkeling van deze praktijkhandleiding heeft de werkgroep rekening gehouden met de implementatie en de uitvoerbaarheid. Begin 2025 is nogmaals bij een kleine groep huisartsen de inhoud en bruikbaarheid getoetst.

Informatie over wet- en regelgeving

In deze praktijkhandleiding is geen informatie opgenomen over wet- en regelgeving bij digitale consulten. De relevante wet- en regelgeving is wel verzameld en beschikbaar als naslagwerk.

Commentaar- en autorisatiefase

Vervolgens heeft een interne en externe commentaarronde plaatsgevonden.

Benaderd NHG-programma	Interne commentaarronde
Informatisering in de huisartsenpraktijk	Schriftelijk
Kwaliteit in de praktijk	Schriftelijk
Richtlijnontwikkeling & wetenschap	Schriftelijk

Deze commentaarronde is extern uitgezet bij de partijen die ook betrokken waren bij het Handboek e-consult. Daarnaast is InEen benaderd om als derde koepelorganisatie feedback te geven. Onderstaande vermelding betekent niet dat de vereniging/organisatie de praktijkhandleiding inhoudelijk op ieder detail onderschrijft.

Benaderde organisaties	Externe commentaarronde
InEen	Schriftelijk
Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV)	Schriftelijk
Nictiz*	Schriftelijk

* geen commentaar ontvangen

De feedback is verwerkt door Wendela de Lange en Ingrid Hendriksen tot de definitieve versie. De stuurgroep heeft de praktijkhandleiding akkoord bevonden en in juni 2025 aangeboden ter goedkeuring aan het bestuur van het NHG. Het bestuur heeft de NHG-praktijkhandleiding Digitaal consult in de dag praktijk vastgesteld op 7 juli 2025.

Procedure voor herziening

Het beheer van de praktijkhandleiding Digitaal consult valt onder het programma Digitale zorg. Het programma Digitale zorg bepaalt of deze praktijkhandleiding nog actueel is. Zo nodig wordt een nieuwe werkgroep geïnstalleerd om de praktijkhandleiding te herzien.

Referenties

Voor deze praktijkhandleiding zijn de bovengenoemde 2 documenten als basis gebruikt. Daarnaast is er een literatuupdate uitgevoerd en zijn er enkele andere bronnen geraadpleegd.

Alfabetisch op auteur of organisatie:

- Campbell K, Greenfield G, Li E, Neves L. The Impact of Virtual Consultations on the Quality of Primary Care: Systematic Review. *Journal of Internet Research*. 2023;22:e48920.
- Car J, Koh G, Foong P, Wang J. Video consultations in primary and specialist care during the covid-19 pandemic and beyond. *BMJ*. 2020;371:m3945.
- Donaghy E, Atherton H, Hammersley V, McKinstry B. Acceptability, benefits, and challenges of video consulting: a qualitative study in primary care. *British Journal of General Practice*, 2019;69:e586.
- Greenhalgh T, Ladds E, Hughes G, Moore L, Rybczynska-Bunt S. Why do GPs rarely do video consultations? *British Journal of General Practice*. 2022;72(718):e351-e360.
- Hammersley V, Donaghy E, Parker R, McKinstry B. Comparing the content and quality of video, telephone, and face-to-face consultations: a non-randomized, quasi-experimental, exploratory study in UK primary care. *British Journal of General Practice*. 2019;69 (686):e595-e604.
- Houchens N, Saint S, Kuhn L, Meddings J. Patient Preferences for Telemedicine Video Backgrounds. *JAMA Network Open*. 2024;7(5):e2411512.
- Huisarts en Wetenschap. In de Praktijk. De afweging tussen nee en ja zeggen. 2005;13. <https://www.henw.org/artikelen/de-afweging-tussen-nee-en-ja-zeggen>
- KNMG-Richtlijn omgaan met medische gegevens, 2024.
[Herzien: KNMG-richtlijn Omgaan met medische gegevens | KNMG](#)

- KNMG-handreiking Videoconsult, 2021.
<https://www.knmg.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/alles-wat-u-moet-weten-over-videoconsulten-met-patienten>
- Lapointe-Shaw L, Salahub C, Austin P, Kiran T. Virtual Visits With Own Family Physician vs Outside Family Physician and Emergency Department Use. JAMA Network Open. 2023;6(12):e2349452.
- LHV, NHG, Nictiz. Handboek voor huisartsenpraktijken: E-consult - Hoe regelen we dat?! 2018.
https://nictiz.nl/app/uploads/2022/08/Handboek_econsult_pc.pdf
- NVZ Programma digitale zorg. Praktijkplan beeldbellen. 2022.
https://nvz-ziekenhuizen.nl/sites/default/files/2022-12/Praktijkplan_beeldbellen.pdf
- Pharos. Beeldbellen met mensen met beperkte digitale en gezondheidsvaardigheden. 2022.
<https://www.pharos.nl/wp-content/uploads/2022/01/Beeldbellen-Pharos.pdf>
- Sterk E, Van den Hoven P, Van Hintum B, Ekkelenkamp I, Eijkelboom C. Reageren op een e-consult: de ontwikkeling en validering van een protocol voor de arts. TVT. 2020;42(1):31-54.
- UMCA-Handreiking videoconsulten in de zorg. 2021.
<https://www.privacyindezorg.nl/assets/files/2021%20UMCA%20Handreiking-videoconsulten-in-de-zorg.pdf>
- Van der Burg L, Bruinsma J, Crutzen R, Cals J. Onderzoek naar de effectiviteit van digitale zorgtoepassingen in de huisartsenzorg: e-consult, videoconsult, telemonitoring en digitale zelftriage. Maastricht: Universiteit Maastricht, 2023.
<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-f863258b48575bff34e8f5b0e23df988c14cab7b/pdf>

Colofon

Dit is een uitgave van een werkgroep ingesteld door de Raad van Bestuur van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de wetenschappelijke vereniging voor en door huisartsen.

www.nhg.org